

Dr hab. Małgorzata Twardzik, prof. SGH

Warszawa 30.01.2025

Katedra Badań Zachowań Konsumentów

Instytut Zarządzania

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej

mgr Joanny Czyżowskiej – Hołody

pt. „Strefy aktywności gospodarczej jako instrument kształtowania rozwoju lokalnego na przykładzie wybranych gmin województwa małopolskiego”

napisanej pod kierunkiem naukowym Prof. UEK dra hab. Dariusza Żmiji

oraz promotora pomocniczego dr Kingi Szmigiel

Formalną podstawą sporządzenia recenzji pracy jest decyzja Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie o wyznaczeniu mnie na recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora mgr Joannie Czyżowskiej – Hołody, podjęta na posiedzeniu w dniu 21 października 2024 roku oraz pismo Pana Dyrektora Szkoły Doktorskiej UEK prof. dr hab. Stanisława Popka z dnia 22 października 2024 roku.

Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora mgr Joannie Czyżowskiej – Hołody zostało wszczęte w dniu 13 września 2021 roku w dyscyplinie ekonomia i finanse. Wymogi dotyczące sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora oraz oceny rozprawy doktorskiej zostały określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. 2023 r., poz. 742 z późn. zm.).

Zgodnie z Ustawą (Art.187) „1. Rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej. 2. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne”.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska liczy 363 strony. Na jej zasadniczą część składa się wprowadzenie, sześć rozdziałów, podsumowanie i wnioski końcowe, bibliografia, spis tabel oraz spis rysunków i aneks.

Do oceny pracy doktorskiej przyjęto kryteria dotyczące:

- zasadności wyboru problematyki badawczej i tematu pracy,
- struktury pracy i podziału jej treści oraz zawartości merytorycznej i jej strony formalnej,
- sposobu sformułowania celów i hipotez,
- wykorzystania źródeł informacji i zastosowanych metod badań,
- sposobu omówienia wyników badań i możliwości ich praktycznego zastosowania,
- oceny, czy rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego,
- oceny, czy rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną Kandydatki w dyscyplinie Ekonomia i Finanse oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Ostateczna ocena pracy została zawarta w konkluzji kończącej recenzję.

Wybór problematyki badawczej i tematu pracy:

Problematyka pracy wpisuje się w niezwykle ważny obszar badań nad rozwojem lokalnym, traktowanym wielowymiarowo i postrzeganym jako zmiany ilościowe i jakościowe zachodzące w społecznym, gospodarczym, przestrzennym, środowiskowym i infrastrukturalnym funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego. Pojęcie rozwój łącznie jest najczęściej z pozytywnymi i pożądanymi zmianami zachodzącymi w ujęciu ilościowym – wzrostu oraz jakościowym – postępu, zwykle w zakresie postępu technicznego, akumulacji wiedzy i innowacji. Uwzględniając różne interpretacje i definicje rozwoju lokalnego należy zauważyć, że jest to zazwyczaj długotrwały proces działań prowadzących do określonych zmian, który ma swoją podmiotowość i odnosi się do jednostek samorządu terytorialnego, a najczęściej sprowadza się do jednostki terytorialnej najniższego szczebla administracji państwowej - czyli gminy jako wspólnoty mieszkańców danego terenu. Zmiany jakie są następują za sprawą podejmowanych działań, powinny prowadzić do polepszenia istniejących walorów użytkowych gminy lub tworzyć nowe jej wartości i być dokonywane za aprobatą i przy współudziale lokalnej społeczności. W tym kontekście pojęcie rozwoju lokalnego można utożsamiać i odnosić do rozwoju gminy, jak prezentuje to Doktorantka w swojej pracy.

Rozwój lokalny powinien wynikać z konkretnej wizji kształtowania się w przyszłości obrazu gminy a planowanie przedsięwzięć rozwojowych powinno wiązać się z określeniem konkretnych celów, jakie mogą być osiągnięte w danym miejscu, przy wykorzystaniu

dostępnych zasobów. Należy przy tym zwrócić uwagę, na stosunkowo niewielką mobilność głównych czynników rozwojowych, w związku z powyższym zasadniczym celem polityki lokalnej powinno być jak najlepsze ich wykorzystanie.

Szczególny wpływ na tempo i zakres rozwoju lokalnego mają samorządy terytorialne. W kontekście przedstawionej pracy kreatorem dynamiki lokalnej gospodarki, która stanowi zbiór podmiotów gospodarczych na danym terenie są samorządy gminne. Koncentracja przestrzenna podmiotów gospodarczych w danej gminie tworzy warunki różnorodnych powiązań i współzależności pomiędzy nimi, wynikające z relacji przestrzennych, wspólnoty infrastrukturalnej, lokalnej polityki gospodarczej i społecznej, uczestnictwa w lokalnym rynku pracy, kooperacji, konkurencji i wymiany dóbr lub usług a tym samym prowadzi do efektu synergii, gdzie podmioty gospodarcze mogą osiągać większe efekty razem (wspólnie) niż działając oddzielnie. Zatem tworzenie warunków do lokowania i koncentrowania podmiotów gospodarczych zdolnych do wykorzystania potencjału miejsca staje się dla samorządu gminy gwarantem trwałego rozwoju i osiągnięcia przewagi konkurencyjnej.

Wyrazem koncentracji podmiotów gospodarczych w skali lokalnej są strefy aktywności gospodarczej. Są to obszary inwestycyjne zorganizowane w gminach w sposób sformalizowany, stanowiące wynik strategicznej polityki rozwojowej. Głównym celem ich tworzenia jest zapewnienie warunków do inwestowania i podejmowania działalności gospodarczej na terenie gminy, co powinno prowadzić do dynamizowania ich rozwoju społeczno-gospodarczego, zwłaszcza w zakresie nowych, zaawansowanych technologicznie i innowacyjnych inicjatyw. Lokowanie stref aktywności gospodarczej nabiera szczególnego znaczenia w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, które mogą stanowić istotny element wzmocnienia potencjału rozwojowego poszczególnych regionów. Dorobek naukowy i badawczy w tym nurcie obejmował dotychczas przede wszystkim prace dotyczące uwarunkowań i efektów funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych w ujęciu regionalnym. Podjęty temat rozprawy doktorskiej uzupełnia zatem lukę w dotychczasowych badaniach w obszarze mechanizmów oddziaływania stref aktywności gospodarczej na rozwój gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w Polsce.

Prezentowana praca stanowi autorskie podejście do zagadnienia postrzegania stref aktywności gospodarczej jako instrumentu kształtowania rozwoju gminy. Jej istota sprowadza się do identyfikacji i oceny mechanizmów oddziaływania stref aktywności gospodarczej na rozwój gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie małopolskim w wymiarze gospodarczym, społecznym, ekologicznym, infrastrukturalnym i przestrzennym. Podjęta w pracy problematyka jest bardzo aktualna, ważna z pozycji funkcjonowania i rozwoju

lokalnego, zwłaszcza gmin wiejskich i miejsko-wiejskich oraz interesująca pod względem poznawczym. Podkreślić należy, że Doktorantka wykazała się umiejętnością samodzielnego i prawidłowego formułowania problemu naukowego i stawiania hipotez badawczych. Praca wypełnia lukę literaturową i badawczą w zakresie podjętej problematyki.

Cele pracy i pytania badawcze:

Za główny cel pracy Doktorantka przyjęła: *zidentyfikowanie i ocenę mechanizmów oddziaływania stref aktywności gospodarczej na rozwój lokalny w gminach, na obszarze których są one zlokalizowane*. Problematykę badawczą związała z szeroko rozumianym rozwojem gminy oraz procesami inwestycyjnymi w wybranych gminach wiejskich i miejsko-wiejskich województwa małopolskiego.

Główny cel pracy został uzupełniony o cele szczegółowe o charakterze teoretycznym oraz aplikacyjnym (s.11). Wśród pięciu celów teoretycznych Doktorantka przyjęła:

C1: *Systematyzację literatury przedmiotu związanej z rozwojem lokalnym, w tym omówienie wybranych teorii rozwoju lokalnego oraz roli samorządu terytorialnego w kształtowaniu rozwoju gminy.*

C2: *Zdefiniowanie istoty stref aktywności gospodarczej oraz wyjaśnienie, w jaki sposób oddziałują one na rozwój lokalny.*

C3: *Identyfikację i analizę przesłanek, uwarunkowań i zasad tworzenia oraz funkcjonowania stref aktywności gospodarczej na obszarach gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich województwa małopolskiego.*

C4: *Ocenę związku pomiędzy lokalizacją stref aktywności gospodarczej, a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich w województwie małopolskim.*

C5: *Identyfikację i pomiar efektów oddziaływania stref aktywności gospodarczej, na rozwój gmin oraz wskazanie czynników determinujących skalę tego oddziaływania.*

Cel trzeci: *Identyfikacja i analiza przesłanek, uwarunkowań i zasad tworzenia oraz funkcjonowania stref aktywności gospodarczej na obszarach gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich województwa małopolskiego*) oraz piąty (*Identyfikacja i pomiar efektów oddziaływania stref aktywności gospodarczej na rozwój gmin oraz wskazanie czynników determinujących skalę tego oddziaływania*) są złożone, dotyczą różnych aspektów, należałoby je podzielić na poszczególne cele jednostkowe. I tak w przypadku celu trzeciego jeden mógłby dotyczyć zasad tworzenia i funkcjonowania stref aktywności gospodarczej na obszarach gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich a drugi identyfikacji przesłanek do

tworzenia stref aktywności gospodarczej w danej gminie. Podobnie w przypadku celu piątego, jeden mógłby dotyczyć identyfikacji i pomiaru efektów oddziaływania stref aktywności gospodarczej na rozwój gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich a drugi

np. klasyfikacji czynników determinujących oddziaływanie stref aktywności gospodarczej na rozwój gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich w województwie małopolskim.

Celem aplikacyjnym pracy było *sformułowanie rekomendacji dla władz samorządowych w zakresie tworzenia i funkcjonowania stref aktywności gospodarczej poprzez wskazanie czynników determinujących skalę ich oddziaływania na rozwój lokalny*. W pracy natomiast Doktorantka przedstawiła rekomendacje dla władz samorządowych w zakresie tworzenia i funkcjonowania stref aktywności gospodarczej oraz wskazała pojawiające się bariery (problemy), które obniżają efektywność funkcjonowania i oddziaływania stref aktywności gospodarczej, powodując tym samym niepełne wykorzystanie ich potencjału.

W mojej ocenie jako cel aplikacyjny można było uwzględnić (zapisać) przygotowanie autorskiego narzędzia (syntetycznego miernika) do pomiaru poziomu rozwoju społeczno – gospodarczego gmin wiejskich oraz miejsko–wiejskich, przygotowanego przez Doktorantkę na podstawie zbioru cech diagnostycznych: stymulant i destymulant rozwoju.

Osiągnięcie celu głównego badań ukierunkowane zostało na weryfikację hipotez badawczych. Doktorantka sformułowała w pracy hipotezę główną oraz pięć hipotez szczegółowych (s.11-12), które pozwoliły jej właściwie dobrać metody badań i zrealizować założone cele. Głównym założeniem (hipotezą główną) dla Doktorantki było, iż: *Strefy aktywności gospodarczej są stymulantą rozwoju lokalnego w gminach, w których są zlokalizowane*. Aby dokonać weryfikacji hipotezy głównej postawiono hipotezy szczegółowe:

H1:*Strefy aktywności gospodarczej stanowią wieloaspektowy instrument kreowania polityki rozwoju na poziomie lokalnym poprzez kształtowanie korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.*

H2:*Istnieje związek pomiędzy lokalizacją strefy aktywności gospodarczej w gminie a jej poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego.*

H3:*Podmioty gospodarcze zlokalizowane w strefach aktywności gospodarczej oddziałują na przestrzeń ekonomiczną w wymiarze lokalnym poprzez zagospodarowanie lokalnych czynników produkcji.*

H4:*Działalność gospodarcza prowadzona przez przedsiębiorstwa zlokalizowane w strefach aktywności gospodarczej wpływa na rozwój gmin w wymiarze gospodarczym, społecznym, ekologicznym, infratechnicznym i przestrzennym.*

H5: *Strefy aktywności gospodarczej oddziałują na stopień nowoczesności gospodarki gminy poprzez lokowanie w nich podmiotów reprezentujących branże wysokiej i średniowysokiej techniki oraz oparte na wiedzy, a także poprzez wdrażanie w podmiotach funkcjonujących na terenie SAG innowacji produktowych oraz w procesach biznesowych.*

Hipotezę piątą proponowałabym podzielić na dwie oddzielne, jedną odnoszącą się do oddziaływania stref aktywności gospodarczej na stopień (poziom) nowoczesności gospodarki gmin poprzez lokowanie w nich podmiotów reprezentujących branże wysokiej i średniowysokiej techniki oraz inwestycji opartych na wiedzy a drugą dotyczącą innowacji produktowych oraz innowacyjnych procesów biznesowych.

Ponadto hipotezy szczegółowe postawione w pracy odnoszą się ogólnie do gmin, nie uwzględniają różnic w odniesieniu do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. W mojej opinii uwzględnienie tych różnic byłoby interesujące zarówno poznawczo jak i z perspektywy przygotowanych rekomendacji dla poszczególnych rodzajów gmin.

Właściwe postawienie hipotez badawczych oraz sformułowanie celów badawczych było możliwe dzięki wnikliwej i krytycznej analizie literatury przedmiotu oraz wykorzystaniu wyników dotychczas prowadzonych badań. Realizacji celów pracy została podporządkowana treść pracy oraz zakres przeprowadzonych badań.

Źródła informacji oraz metody badań:

Praca jest rezultatem bardzo rzetelnie przeprowadzonych studiów literaturowych. Doktorantka odwołała się do 321 pozycji zwartych literatury przedmiotu polskiej i zagranicznej, 42 raportów, ekspertyz, strategii i programów oraz 19 aktów prawnych. Rezultaty pogłębionych studiów literaturowych dostrzec można w całej pracy, począwszy od części teoretycznej jak również w części badawczej. Doktorantka przeprowadziła bardzo szczegółowe studia literaturowe, dokonując subiektywnej analizy źródeł teoretycznych, zwłaszcza w odniesieniu do teorii rozwoju lokalnego, roli samorządu terytorialnego jako kreatora rozwoju społeczno-gospodarczego a także w zakresie definiowania stref aktywności gospodarczej i ich funkcjonowania.

Z uwagi na zakres oraz cel przeprowadzonych w pracy badań zastosowano triangulację metodologiczną. W procesie gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe oraz jakościowe, w tym badania ankietowe oraz studium przypadku. Badania ankietowe przeprowadzono wśród przedstawicieli przedsiębiorstw zlokalizowanych na obszarze poszczególnych stref aktywności gospodarczej oraz wśród reprezentantów władz samorządowych gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie małopolskim, w

których zlokalizowane są strefy aktywności gospodarczej. Dobór próby badawczej miał charakter warstwowy, cechą warstwową była liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na obszarze stref aktywności gospodarczej w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie małopolskim, w czterech grupach gmin, wyodrębnionych pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego. Badaniami objęto 125 przedsiębiorstw, prowadzących działalność na obszarze stref aktywności gospodarczej w regionie, wyniki badań opracowano na podstawie 115 kompleksowo wypełnionych kwestionariuszy /formularzy ankietowych. Podmioty gospodarcze objęte badaniem miały swoje siedziby w 18 gminach województwa małopolskiego. Kwestionariusz ankiety składał się z 23 pytań. Badania przeprowadzono w okresie od grudnia 2022 roku do sierpnia 2023 roku. W badaniu przedstawiciele władz jednostek samorządu terytorialnego wzięły udział osoby, reprezentujące 34 gminy wiejskie i miejsko-wiejskie z województwa małopolskiego, w których zlokalizowane są strefy aktywności gospodarczej. Kwestionariusz ankiety składał się z 36 pytań (zamkniętych, otwartych i pytań-skal). Badania przeprowadzono w terminie od grudnia 2022 roku do marca 2023 roku.

Na szczególną uwagę i wysoką ocenę Doktorantki zasługuje warsztat badawczy, w odniesieniu do wykorzystanych w badaniach metod i testów statystycznych, min. takich jak metoda unitaryzacji zerowej, za pomocą której obliczono syntetyczną miarę rozwoju społeczno-gospodarczego gmin województwa małopolskiego. Do porównania rozkładu gmin w grupach sklasyfikowanych pod względem poziomu rozwoju wykorzystano dokładny test Fishera, z kolei do porównania wartości syntetycznej miary rozwoju i jej zmian dla gmin w których ulokowane są strefy aktywności gospodarczej lub ich nie ma wykorzystano nieparametryczny test Manna-Whitney'a.

Wielość i różnorodność wykorzystanych metod analizy danych przekłada się na dużą wartość merytoryczną pracy, co pragnę szczególnie podkreślić i wysoko ocenić. Stwierdzam również, że Doktorantka prawidłowo uzasadniła przyjęcie określonej procedury badawczej oraz wykazała się bardzo dobrą znajomością warsztatu badawczego. Dobór źródeł informacji i metod badawczych z perspektywy postawionych celów pracy oceniam bardzo pozytywnie.

Struktura pracy i podział treści. Zawartość merytoryczna pracy:

Struktura pracy jest konsekwencją przyjętych przez Doktorantkę celów oraz sformułowanych hipotez badawczych. Praca składa się z wprowadzenia, sześciu rozdziałów, podsumowania wraz z wnioskami końcowymi. Prawidłowo dokonano podziału treści pomiędzy poszczególne rozdziały pracy. We wprowadzeniu Doktorantka określiła cel i zakres

pracy, przedstawiła hipotezy badawcze, strukturę rozprawy doktorskiej oraz postępowanie badawcze i metody analizy danych. W rozdziale – *Istota oraz mechanizmy rozwoju lokalnego* Doktorantka dokonała systematyzacji pojęć związanych z rozwojem lokalnym, przedstawiła wybrane teorie rozwoju lokalnego, wskazała na zróżnicowane czynniki wpływające na rozwój, w tym bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Rozdział drugi – *Rola samorządu terytorialnego w kształtowaniu rozwoju na poziomie lokalnym* przedstawia zadania i kompetencje jednostek samorządowych w zakresie kształtowania i kreowania rozwoju lokalnego. Doktorantka wyjaśnia tu również podstawowe pojęcia dotyczące planowania strategicznego na poziomie lokalnym oraz wskazuje na instrumenty wspierania rozwoju gminy. Podkreśla kluczową rolę zintegrowanych inwestycji terytorialnych oraz znaczenie funduszy Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego.

W rozdziale trzecim – *Istota i uwarunkowania funkcjonowania stref aktywności gospodarczej*, Doktorantka przedstawiła genezę powstania stref aktywności gospodarczej, ich szczególne znaczenie w podnoszeniu poziomu atrakcyjności inwestycyjnej danego miejsca, a także wskazała na proces i mechanizmy zarządzania lokalnymi strefami aktywności gospodarczej. Rozdział czwarty – *Strefy aktywności gospodarczej w województwie małopolskim w latach 2007-2021* poświęcony jest identyfikacji stref w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. W rozdziale podjęto próbę oceny oddziaływania stref na rozwój lokalny gmin w latach 2007-2021. Doktorantka przedstawiła najważniejsze założenia i cele rozwojowe regionu zapisane w dokumentach strategicznych województwa małopolskiego.

W rozdziale piątym – *Analiza i ocena oddziaływania stref aktywności gospodarczej na poziom rozwoju społeczno-gospodarczego badanych gmin województwa małopolskiego* została dokonana analiza statystyczna i ocena poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w regionie a także weryfikacja związku między lokalizacją stref aktywności gospodarczej wybranych gmin wiejskich i miejsko-wiejskich a poziomem ich rozwoju. W rozdziale szóstym – *Identyfikacja i ocena wpływu stref aktywności gospodarczej na rozwój lokalny – wyniki badań własnych* Doktorantka zaprezentowała wyniki badań własnych przeprowadzonych wśród przedsiębiorstw operujących w strefach aktywności gospodarczej wybranych gmin wiejskich i miejsko-wiejskich oraz wśród przedstawicieli lokalnych władz, w których zlokalizowane są strefy aktywności gospodarczej. Wyniki przeprowadzonych badań posłużyły do oceny wpływu i znaczenia stref aktywności gospodarczej na rozwój lokalny badanych gmin wiejskich i

miejsko-wiejskich w województwie małopolskim w obszarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym, infratechnicznym i przestrzennym.

W podsumowaniu i wnioskach końcowych Doktorantka przedstawiła syntetyczne wyniki przeprowadzonych badań i analiz, dokonała weryfikacji hipotezy głównej i hipotez częściowych a także przedstawiła główne konkluzje pracy. Zawarła też rekomendacje dla władz samorządowych w zakresie tworzenia i funkcjonowania stref aktywności gospodarczej.

Doktorantka zrealizowała postawiony cel pracy, dokonała weryfikacji hipotez oraz nakreśliła potrzebę i kierunek dalszych, pogłębionych badań w tym obszarze.

Pomimo istniejących ograniczeń przeprowadzonych badań ilościowych, odnoszących się głównie do niepełnego dostępu do danych statystycznych w dłuższych szeregach czasowych, obejmujących wszystkie gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie województwa małopolskiego, zestaw wskaźników syntetycznych opisujących proces rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uważam za wystarczający do przeprowadzonych analiz i wnioskowania.

Na podstawie lektury przedstawionej do recenzji pracy pragnę zadać Doktorantce cztery pytania:

1. Działalność gospodarcza prowadzona przez przedsiębiorstwa ulokowane w strefach aktywności gospodarczej może wpływać na rozwój gmin w wymiarze gospodarczym, społecznym, ekologicznym, infrastrukturalnym i przestrzennym. Oddziaływanie uzależnione jest min. od wielkości strefy, czasu jej powstania, lokalizacji szczegółowej w gminie oraz struktury inwestorów. Czy można mówić o cyklu życia stref aktywności gospodarczej w gminach województwa małopolskiego i czy można byłoby uwzględnić fazę cyklu życia strefy jako czynnik determinujący oddziaływanie na rozwój lokalny?
2. Czy na podstawie przeprowadzonych badań, można określić uniwersalne trendy – kierunki oddziaływania stref aktywności gospodarczej dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w Polsce?
3. Przeprowadzone badania i analizy koncentrowały się na identyfikacji i ocenie mechanizmów oddziaływania (wpływu) stref aktywności gospodarczej na rozwój gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich, czy można mówić o istotnych różnicach wpływu SAG w przypadku gmin wiejskich i specyfice ich wpływu na gminy miejsko-wiejskie? Jeśli tak, to jakie są specyfiki tego oddziaływania.
4. Czy zidentyfikowane w pracy bariery rozwoju nazwane też obszarami problemowymi oraz wskazane rekomendacje dla władz lokalnych są uniwersalne dla gmin w innych

regionach Polski i czy można traktować je jako uniwersalny zestaw zarówno barier rozwojowych jak i rekomendacji dla władz samorządowych?

Formalna strona pracy:

Przedstawiona do recenzji praca została przygotowana w sposób bardzo rzetelny. Strona formalna nie budzi zastrzeżeń. Drobne uchybienia dotyczą przede wszystkim nielicznych błędów literowych oraz interpunkcji. Treści prezentowane są w sposób komunikatywny i bardzo przejrzysty. Doktorantka w sposób syntetyczny przedstawiła prezentowane treści. Należy też docenić wykorzystanie przez Doktorantkę różnorodnych form graficznych prezentujących obszerne charakterystyki stref aktywności gospodarczej w gminach województwa małopolskiego.

Drobne uwagi zgłoszone do tej części recenzji to swego rodzaju wskazówki dotyczące dalszych prac Doktorantki:

- w rozdziale I (*Istota oraz mechanizmy rozwoju lokalnego* s.37) w punkcie 1.3 powinno być: Stymulanty i bariery rozwoju lokalnego, sformułowanie: Czynniki i bariery rozwoju lokalnego – jest nieprecyzyjne,
- punkt 3.3 pracy (*Klasyfikacja i charakterystyka rodzajowa SAG*, s.109), tytuł jest nieadekwatny do zawartości treści (klasyfikacja dotyczy zorganizowanych terenów inwestycyjnych, do których min. należą strefy aktywności gospodarczej; w punkcie tym przedstawiono również mechanizm wdrażania stref aktywności gospodarczej w samorządach gminnych – zatem tytuł punktu 3.3 powinien zostać przeredagowany),
- błędne określenie, iż Serbia jest państwem należącym do Unii Europejskiej, tabl. 7: Strefy ekonomiczne w wybranych państwach Unii Europejskiej, s.128-129, Serbia posiada oficjalnie status kandydata do UE,
- punkt 5.2 pracy (*Klasyfikacja gmin województwa małopolskiego z punktu widzenia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego*, s. 189) lepiej brzmiałby: Klasyfikacja gmin województwa małopolskiego *pod względem/według* poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego,
- błędna numeracja stron bibliografii w spisie treści (s.308), powinno być s.319.

Wskazane w pracy drobne uwagi nie umniejszają jej wysokich walorów formalnych.

Ostateczna konkluzja:

Rozprawa doktorska mgr Joanny Czyżowskiej – Hołody pt. „Strefy aktywności gospodarczej jako instrument kształtowania rozwoju lokalnego na przykładzie wybranych gmin województwa małopolskiego” napisana pod kierunkiem naukowym Prof. UEK dra hab. Dariusza Żmiji oraz promotora pomocniczego dr Kingi Szmigiel, stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, odnoszącego się do rozpoznania i oceny mechanizmów oddziaływania stref aktywności gospodarczej na rozwój lokalny gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich w województwie małopolskim, na obszarze których są one zlokalizowane. Doktorantka posiada bardzo dobre przygotowanie merytoryczne do prowadzenia prac naukowo-badawczych.

Na podstawie lektury pracy doktorskiej mgr Joanny Czyżowskiej – Hołody pt. „Strefy aktywności gospodarczej jako instrument kształtowania rozwoju lokalnego na przykładzie wybranych gmin województwa małopolskiego” stwierdzam, że recenzowana praca spełnia wszystkie wymagania stawiane przez obowiązujące prawo i zasługuje na bardzo pozytywną ocenę. Zarówno problematyka badawcza, jak i zakres przeprowadzonych badań i analiz, skłaniają mnie do bardzo wysokiej oceny pracy oraz jej wyróżnienia.

Wnoszę zatem o dopuszczenie mgr Joanny Czyżowskiej – Hołody do publicznej obrony.

Małgorzata Twardoch

30.01.2025

